

بیماری مرغ مرگی

(Newcastle disease)

این بیماری در
افغانستان پیدا می
شود.

۱. تعریف

مرغ مرگی (ND) یک بیماری ویروسی سیستمی شدیداً ساری (Contagious) مرغها است که باعث مصابیت و تلفات قابل ملاحظه می شود و اغلب به طور شایعه به میان می آید.

۲. عامل شناسی

عامل بیماری ویروس مرغ مرگی (NDV) است که به نام پارامیگسو ویروس-۱ مرغها (APMV-1) نیز یاد میشود و عضوی از جنس اوولایروس (*Avulavirus*)، متعلق به خانواده ی پارامیگسوویریدی (*Paramyxoviridae*) است. ویروس های مرغ مرگی بر پایه ی دو شکل دسته بندی که هر دو نشاندهنده ی قدرت بیماریزایی می باشند، تقسیم شده اند. در دسته بندی های گذشته، ویروس ها به نام های ویلوجنیک، میزوجنیک و لنتوجنیک یاد می شدند که از میان آنها ویروس های ویلوجنیک بیشتر مطرح بودند. در سیستم نوتر ویروس های مرغ مرگی مطابق به یک اندکس بیماریزایی درون مغزی (ICPI) دسته بندی می شوند که درجه های بلند آن بر اساس این سیستم نمایانگر ویروانس است (> 0.7 ویروانت تلقی می شود).

۲. سرایت

افرازاات و اطراحات پرنده های بیمار حاوی مقدار های فراوان ویروس است. بیماری در اثر تماس و اشیای آلوده انتقال می کند. پاک کاری ناکافی قفس ها یک وسیله ی عام سرایت بیماری است.

۴. انواعی که مصاب می شوند.

بیشتر از ۲۵۰ نوع پرنده توسط ویروس مرغ مرگی مصاب شده می توانند. بیماری با عمومیت بیشتر در پرنده های خانه گی ثبت شده است.

ویروس مرغ مرگی انسان را مصاب نموده میتواند و باعث التهاب پرده ی چشم خود بخود محدود شونده می گردد، که طور عموم در کارگرانی که با مرغها سروکار دارند، به ملاحظه می رسد.

ویروس مرغ مرگی یک بیماری خفیف زونوتیک را بار آورده می تواند!

۵. علایم کلینیکی

دوره ی مخفی بیماری ۲-۱۵ روز است. میزان مصابیت اکثراً بسیار بلند میباشد، در صورت ابتلا با سترن های ضعیف ممکن حاصلدهی اندکی کاهش یابد و یا در آنها بیماری تنفسی خفیف بروز کند. در موجودیت ویروسهای ویلوجینک، بیماری یکی از دو شکل آتی را خواهد داشت: گرایش به اعضای داخلی (viscerotropic) یا گرایش به عصب (Neurotropic). در شکل عصبی آن پرنده افسرده گی پیشرونده داشته و بی نظمی نشان میدهد که همراه با آن پیش از فلج، سیخ شدن و شیخ ماندن گردن سر و کمر به چشم میخورد و پرنده ها توان راست نمودن بدن خود را نه میداشته باشند. در شکل اعضای داخلی که نسبت به شکل عصبی آن سریعتر است، پرنده ها افسرده گی بیشتر دارند، ممکن التهاب پرده ی چشم داشته باشند و اسهال در آنها ظهور نماید. در صورت موجودیت سترن های ویلوجینک میزان مرگ ومیر به ۱۰۰٪ نزدیک می باشد.

۶. دریافت های پتولوژیک

آفت های برجسته صرف در موجودیت سترن های ویلوجینک که به اعضای داخلی تمایل دارند دیده می شود. سیمای بسیار مشخص آن از موجودیت تلی بزرگ، شکنند و خالدار (نکروز) و خونریزی در تانسل های روده ی کور و سایر فولیکل های لمفاوی روده ها عبارت میشود. آفت های ممکن دیگر نکروز پانقراس و ادیمای شش ها را احتوا می کند. در صورت موجودیت سترن های متمایل به سیستم عصبی (نیوروتروپیک) حتی نشانه های عصبی ممکن به طور دراماتیک رخ بدهند و ممکن تمام نسج ها به شمول مغز به طور برجسته عادی باشند.

۷. تشخیص

بر پایه ی دریافت های عمومی و کلینیکی نه میتوان شکل ولوجینک بیماری مرغ مرگی را از انفلوانزای مرغی شدیداً بیماریزا به خوبی تفکیک کرد. از این لحاظ به منظور تصدیق تشخیص به آزمایش های لابراتواری ضرورت وجود دارد و این آزمایش ها هم اگلوتنیشن و یا PCR را در بر می گیرند. تشخیص تفریقی شکل ویلوجنیک مرغ مرگی : انفلوانزای مرغی ، کولرای مرغی، بیماری گومبورو، فقدان تهویه (گرما زده گی) و یا فقدان آب (باخت شدیدآب) را در بر می گیرد.

۸. تداوی

برای پرنده های مصاب با ویروس مرغ مرگی ، تداوی موثر وجود نه دارد.

۹. جلوگیری و کنترل

وسيله ی بسیار مناسب جلوگیری ممانعت از ورود بیماری به یک گله است. واکسین های تجارتي فراهم اند که پرنده را در برابر سترن های خفیف نگهدارند، ولی آنها را به طور مکمل در برابر ویروس های ویلوجنیک حفظ نموده نه میتوانند.